COL·LEGI OFICIAL
INFERMERES I INFERMERS
BARCELONA

La infermera escolar: una necessitat estructural

Per què és necessari incorporar-la als centres educatius de Catalunya

ESPANYA · RÀTIO ACTUAL

1 / 6.368

1 infermera escolar per cada 6.368 alumnes

RÀTIO RECOMANADA

1 / 750

1 infermera escolar per cada 750 alumnes

Espanya té **8,5 vegades menys cobertura** que la mitjana europea

UNA DECISIÓ DE PAÍS

Implantar la infermera escolar es garantir la protecció de la salut i la igualtat d'oportunitats de desenvolupament, personal i docent, dels infants i adolescents. Significa avançar cap a un model d'escola més segura, més equitativa i més preparada per reduir la càrrega que assumeixen alumnes, equips docents i famílies vers requeriments d'intervencions en salut. Una escola que ofereix futur a aquells amb dificultats i que optimitza recursos a traves de la prevenció, la promoció i la consolidació d'hàbits saludables.

És una decisió de país en salut, equitat i inclusió.

01 El diagnòstic: afrontar una realitat que ja és a l'escola

Les escoles acullen avui infants i adolescents amb **malalties cròniques, necessitats sanitàries complexes, dependència, diversitat funcional i situacions de vulnerabilitat emocional** que requereixen una atenció professional estable, integrada i accessible dins del mateix entorn escolar. Les dades de salut infantil ho confirmen: **una part molt significa va de l'alumnat pot requerir seguiment, prevenció o intervenció puntual al centre escolar.** Sense una professional de referència dins del centre, el sistema arriba tard i trasllada a les famílies i al professorat una càrrega assistencial que no els correspon.

El sistema públic d'educació català no compta avui en dia amb aquesta figura

12,6%
infants amb malalties cròniques a Catalunya

14%
joves declara tenir algun tipus de trastorn de salut mental

11,4%
prevalença d'al·lèrgies entre infants

33–40%
infants i adolescents amb excés de pes

La infermera escolar no solament assumeix tasques de promoció de la salut: és una peça essencial per prestar una atenció adequada i segura, assumir el seguiment evolutiu i minimitzar l'aparició de complicacions.

Una alta necessitat, una alta satisfacció

Els estudis conclouen que a Espanya hi ha una **alta necessitat percebuda** amb la figura de la infermera escolar. En escoles on s'ha començat a implementar aquesta figura hi ha **una alta satisfacció**, tant per part del personal docent i directiu com de les famílies. Però la implantació és encara **deficient i desigual**.

Un model d'atenció recomanat per l'OMS

Existeixen tres models de gestió: **exclusiu** (una única escola per infermera), **itinerant** (diversos centres que cobreix una professional) i **ocasional** (a demanda). El model d'exclusivitat, el recomanat per l'OMS i les associacions científiques, és l'únic que garanteix una un **coneixement continuat de l'alumnat**, el **seguiment adequat**, la **resposta immediata davant incidències** i una **coordinació real** amb famílies, professorat i serveis sanitaris.

02 Per què ho necessitem ara: els quatre grans arguments

Equitat en salut

L'absència d'infermera escolar s'acusa més a les zones desfavorides i això es tradueix en desigualtats en salut entre infants i adolescents en àrees ja minvades en recursos. L'absentisme escolar per causes de salut minora la capacitat de desenvolupament dels alumnes i impacta professionalment i econòmicament en les seves famílies.

Protecció de l'alumnat més vulnerable

L'alumnat amb **malal es cròniques, dependència, diversitat funcional o vulnerabilitat emocional** necessita la incorporació de la infermera a les escoles que per a garantir atenció immediata, seguiment, control de tractaments, coordinació amb famílies i serveis sanitaris, i detecció precoç de situacions de risc sic, mental o social.

Salut mental i benestar emocional

Els informes més recents descriuen un augment de factors de risc que afecten el benestar dels adolescents: més **sobrepès i obesitat, menys ac vitat sica, pitjor benestar emocional, ús problemà c de xarxes** i més risc de **violència entre iguals, assetjament** i **cyberbullying**. La presència d'una infermera dins l'escola és determinant per detectar canvis de conducta, malestar emocional, autolesions i altres formes de vulnerabilitat psicosocial.

Seguretat clínica i suport als equips docents

La infermera escolar cobreix un **buit real** que avui massa sovint recau de manera improcedent sobre famílies, docents, tutors o equips directius: l'atenció immediata davant incidents o urgències, el seguiment de la cronicitat, i la gestió de les cures.

La infermera escolar no actua en oposició al programa salut i escola, tot el contrari, el complementa en benefici d'una millor atenció a l'alumne.

03 El context territorial: Espanya i Europa

El desplegament de la infermera escolar **és possible quan hi ha decisió política**. Comunitats autònomes com Madrid han progressat significativament en la seva incorporació, assolint assolint una taxa de desplegament d'aproximadament el 50% dels centres públics. Alhora, països europeus com el **Regne Unit, França, Suècia o Finlàndia** fa temps que la infermera escolar ha deixat de ser una excepció. Hi està integrada de manera ordinària dins del sistema educatiu i sanitari, amb regulació específica, funcions definides i coordinació estable amb la comunitat educativa.

Regne Unit

Model plenament consolidat, amb la infermera escolar integrada de manera ordinària en salut i educació

França

Figura institucionalitzada per l'administració educativa i sanitària, amb funcions pròpies i reconegudes

Suècia

Part estructural del model educatiu i de salut pública, orientada al benestar integral de l'alumnat

Finlàndia

Presència normalitzada dins l'escola, amb fort enfocament en salut mental, prevenció i seguiment

04 Què fa, exactament, una infermera escolar

Les funcions cobreixen tota la cadena d'atenció, des de la resposta immediata a una urgència fins a l'educació sanitària adreçada a l'alumnat, les famílies i el professorat.

- **Atenció immediata** davant incidents de salut o urgències al centre.
- **Administració i seguiment** de tractaments terapèutics.
- **Coordinació** amb equips docents i serveis sanitaris.
- **Identificació** de conductes risc en salut mental i emocional.
- **Seguiment** d'alumnes amb malalties cròniques, dependència o diversitat funcional.
- **Custòdia** i gestió de la informació sanitària de l'alumnat garantint la confidencialitat i entorns de seguretat.
- **Educació per a la salut** per a alumnes, famílies i professorat.
- **Detecció** de vulnerabilitat social (higiene, desnutrició, ferides, etc.)